

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи перинатальної психології»

VIII семестр

Дисципліна № _____

Кількість кредитів ЄКТС _____

I. Основна мета засвоєння курсу полягає у розширенні знань студентів про пренатальний етап розвитку людини та особливості свідомого батьківства. Курс спрямований на особистісне та професійне вдосконалення студентів, які матимуть змогу переглянути власну систему шлюбно-сімейних цінностей та сформувати уявлення про свідоме батьківство, що у подальшому позитивно позначиться на їх особистому житті та у процесі професійної діяльності, при наданні кваліфікованої допомоги у питаннях сімейної психології, психології розвитку особистості.

II. Місце навчальної дисципліни у програмі підготовки практичних психологів

Навчальна дисципліна «Основи перинатальної психології» є складовою навчальної програми підготовки студентів-майбутніх психологів, вона спрямована поглибити знання студентів, які були отримані ними у результаті вивчення «Психології розвитку», «Психології сім'ї», «Дитячої психології», «Медичної психології».

III. Завдання дисципліни: розглянути загальні закономірності пренатального розвитку та чинники, які на нього впливають; проаналізувати психологічні аспекти проблеми зачаття, вагітності, пологів, грудного вигодовування та постпологового періоду у сімейній системі; вивчити проблеми свідомого материнства та батьківства у сучасності та розглянути методи комплексної психологічної допомоги у їх попередженні та подоланні.

IV. Основні знання та уміння яких набуває студент опанування даної дисципліни

Основні знання:

- знати основні поняття, теоретичні підходи, концепції, категорії та особливості перинатальної психології як науки;
- мати цілісне уявлення про становлення материнської та батьківської сфер, психологію вагітності, пологів, розвитку дитини у пери- та постнатальному періодах та шляхах психологічної допомоги у вирішенні можливих проблемних ситуацій.

Основні вміння:

- апелювати основними поняттями перинатальної психології та психології батьківства;
- грамотно підбирати та використовувати методи психодіагностичного дослідження сімейної системи у пренатальний період;
- розробляти рекомендації та розвивальні програми, спрямовані на оптимізацію пренатального періоду сім'ї.

V. Короткий зміст дисципліни

Модуль I. Категоріальний апарат перинатальної психології та психології батьківства

Тема 1. Пренатальна психологія як наука. Завдання дисципліни у системі підготовки практичних психологів, її зв'язок з іншими науками. Історія та перспективи розвитку перинатальної психології. Основні поняття перинатальної психології. Пренатальна та перинатальна психологія як складові частини психології розвитку. Вплив досвіду перинатального періоду на подальший розвиток особистості.

Тема 2. Психологія материнства та батьківства. Сімейні цінності, уявлення чоловіків та жінок про сім'ю та їх роль у формуванні повноцінної сімейної системи. Динаміка соціально-психологічної адаптації у сім'ї. Перехідні періоди у сімейному житті та їх зв'язок з соціально-психологічною адаптацією. Адаптація подружжя до народження дитини, формування образу батьківства. Проблема батьківської компетентності. Поняття материнства. Особливості формування материнської та батьківської сфер. Психологічні особливості планування та готовності до зачаття дитини.

Модуль II. Особливості перинатального періоду розвитку та психологічні можливості його оптимізації.

Тема 3. Вагітність – як особливий період у житті жінки. Вагітність як етап становлення материнської сфери. Типи переживання вагітності жінками. Життя до народження. Триместри вагітності. Гігієна вагітної жінки. Секс під час вагітності. Особливості переживання вагітності чоловіками.

Тема 4. Пологи як етап становлення материнської сфери. Особливості підготовки до пологів. Психологічний аспект проблеми партнерських пологів. Пологи вдома, в екстрених ситуаціях, кесарів розтин, природні пологи. Психологічні особливості жінки в період пологів та після народження дитини. Психоемоційний стан жінки після народження дитини, післяпологова депресія. Психологічні особливості взаємодії матері і дитини у перші дні їх повернення із пологового будинку.

Тема 5. Психологічні можливості оптимізації перинатального та постнатального етапів розвитку особистості. Особливості психологічного супроводу на різних етапах перинатального періоду: підготовки до материнства та батьківства, зачаття, вагітність, пологи, після народження дитини. Грудне вигодовування. Підтримка лактації та можливі труднощі, пов'язані з грудним вигодовуванням. Оптимізація сімейної взаємодії у сім'ї після народження дитини. Психологічне консультування сім'ї з проблем розвитку дитини у перший рік життя.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни

Кафедра психології та педагогіки Інституту педагогіки та психології. Викладач дисципліни – кандидат психологічних наук, доцент Дзюбенко О. А.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: лекційних – 10 год., практичних - 8 год., семінарів – 10 год., год., самостійної роботи – 62 годин.

Дисципліна викладається у VIII семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Акин А. Девять месяцев и вся жизнь. Роды нового тысячелетия / А. Акин, Д. Стрельцова. - М.: Генезис, 2009. – 637 с.
2. Астахов В. М. Пренатальна та перинатальна психологія як складові частини психології розвитку. Проблема девіантного материнства / В.М. Астахов, І.В. Пузь // Жіночий лікар, 2011. - № 1. – С. 41-45.
3. Билецкая М. П. Семейная психология и семейная психотерапия. Часть I // Перинатальный период развития: Учебнометодическое пособие. — СПб.: СПбГПМА, 2008.
4. Вільям Сірз, Марта Сірз Ваша вагітність: практичний poradник від зачаття до народження / В. Сірз, М. Сірз. К. : КМ-Букс, 2018. – 512 с.

5. Добряков И. В. Перинатальная психология // И. В. Добряков. Спб.: Питер, 2009. - 272 с.
6. Дубоссарская З.Б. Беременность и роды с позиции перинатальной психологи / З. Б. Дубоссарская, Ю. А. Дубоссарская // Здоров'я України, 2011. – С. 26-28.
7. Захаров А. И. Влияние перинатального опыта на развитие страхов у детей/ А. И. Захаров// Перинатальная психология и нервно-психическое развитие детей: [Сборник материалов межрегиональной конференции]. – Спб., 1998.
8. Малкіна-Пих И.Г. Гендерная терапия. Справочник практического психолога / І.Г.Малкіна-Пих. – М.: Ескімо, 2006. – 928 с.
9. Мейзел Ш. Що очікувати під час вагітності / Ш. Мейзел, Г.Муркофф К. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. – 624 с.
10. Могилевская Е. В., Васильева О. С. Перинатальная психология. Психология материнства и родительства / Е.В. Могилевская, О.С. Васильева. [Электронный ресурс]: [учебник] Ростов-на-Дону: Издательство Южного федерального университета, 2011.
11. Наумыч О. Как сделать ребенка счастливым. Руководство для родителей: как зачать, выносить и родить счастливого ребенка / О. Наумыч. – К. : Ватра, 2007. – 192 с.
12. Николаева Л., Ушакова Г. Первая беременность и первые роды / Л. Николаева, Г. Ушакова. М. : ГЭОТАР-Медиа, 2013. С. 264 с.
13. Овчарова Р. В. Психология родительства: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальностям психологии / Р.В. Овчарова. М.: Академия, 2005.
14. Савченко Ю. Батьківство в аспекті перинтатальної психології / Ю. Савченко // Педагогічний процес: теорія і практика, № 3, 2016, С. 119-123.
15. Сидоров П.. Перинатальная психология / П. Сидоров, Г. Чумакова, Е. Щукина. – М.: «СпецЛит», 2015.
16. Скрипніков А. М. Перинатальна психологія / А. М. Скрипніков, Л. О. Герасименко, Р. І. Ісаков. - Київ : Медкнига, 2017. - 167 с.
17. Тюптя О. Материнство-батьківство як соціокультурний феномени / Тюптя О. // Вісник Київського Нпціонального університету імені Тараса Шевченка, 2013. – С. 80-83.
18. Шелег Т.В. Вплив досвіду перинатального періоду на подальши розвиток особистості / Т.В. Шелег // Проблеми сучасної психології, 2012, № 17. – С. 713-723.

ІХ. Методи навчання: поєднання лекційних занять, презентацій, відео переглядів та активних форм навчання (тестування, дидактичні та організаційно-навчальні ігри, творчі завдання тощо).

Х Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на практичних та семінарських заняттях, оцінювання тестової контрольної роботи, виконання творчих індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль: залік у VIII семестрі.

ХІ Реєстрація на навчальну дисципліну: в **деканаті 19 березня.**